

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/231107,Marcin-Chorazki-Zygmunt-Milkowski-Szeliga-Wrzos-1894-1945-Pulkownik-WP-oficer-AK.html>
26.02.2026, 17:15

Marcin Chorazki: Zygmunt Miłkowski „Szeliga”, „Wrzos” (1894-1945). Pułkownik WP, oficer AK

Urodzony 30 października 1894 r. w Zofiówce na Ukrainie. Syn Jana Karola i Włodzimierzy z d. Michałowskiej. Ukończył ośmioklasowe gimnazjum w Białej Cerkwi. W latach 1913-1914 studiował na UJ. Należał do II Drużyny Strzeleckiej w Krakowie.

[Armia Krajowa](#) [Konspiracja](#) [Polskie wojsko](#) [Powstanie Warszawskie](#)

30.10

Widok na baraki i plac apelowy z bramy wejściowej KL Mauthausen-Gusen. Fot. AIPN

W armii rosyjskiej

Po wybuchu I wojny światowej znalazł się w Cesarstwie Rosyjskim i w 1915 r. został zmobilizowany do armii rosyjskiej. Po ukończeniu Szkoły Kawalerii w Elizawietgradzie walczył na froncie rumuńskim i w Galicji Wschodniej. 15 grudnia 1917 r. wstąpił do III Korpusu Wschodniego.

Był dowódcą szwadronu 7. Pułku Ułanów Lekkiej Brygady. Walczył wówczas przeciwko bolszewikom i Ukraińcom. Pod Niemirowem został ciężko ranny. W czerwcu 1918 r. został internowany przez Austriaków w Pikowie na Podolu, skąd zbiegł.

W walce o Niepodległą

Działal w POW w Charkowie i Kijowie. Po zgłoszeniu się 9 grudnia 1918 r. do Wojska Polskiego w Warszawie i otrzymaniu przydziału do Szwadronu Jazdy Wojewódzkiej Warszawskiej Odsieczy Lwowa, został skierowany 26 grudnia 1918 roku w składzie szwadronu pod dowództwem rotmistrza Antoniego Suszkiewicza na front do samego Lwowa. W 1920 r. służył w stopniu

porucznika jako dowódca szwadronu 12. Pułku Ułanów Podolskich.

13 sierpnia 1920 r., dowodząc plutonem osłaniającym odwrót, wyróżnił się w walce pod Chołojowem. Rozkazem z 28 lutego 1921 roku został zatwierdzony z dniem 1 kwietnia 1920 roku w stopniu porucznika, w kawalerii, w grupie oficerów byłych Korpusów Wschodnich oraz byłej armii rosyjskiej. 14 kwietnia 1921 r. dowodził szwadronem w walkach o Niemirowice. W rocznicę uchwalenia Konstytucji z 1791 r., 3 maja 1922 roku został zweryfikowany w stopniu rotmistrza ze starszeństwem z 1 czerwca 1919 roku i 244. lokatą w korpusie oficerów jazdy (od 1924 roku – korpus oficerów kawalerii). W 1926 r. przeniesiono go na stanowisko dowódcy szwadronu samochodów pancernych w Poznaniu w 15. Pułku Ułanów Poznańskich.

Po ukończeniu w 1929 r. Wyższej Szkoły Wojennej awansowano go do stopnia majora dyplomowanego ze starszeństwem 1 stycznia 1928 r. W 1932 r. służył w 3. Pułku Pancernym. Ukończył wówczas Szkołę Czołgów i Samochodów Pancernych. W 1934 r. był zastępcą dowódcy 14. Pułku Ułanów, a od 1935 r. był dyrektorem nauk w Centrum Wyszkożenia Kawalerii w Grudziądzu. W 1938 roku został dowódcą 23. Pułku Ułanów Grodzieńskich w Postawach, z którym wziął udział w walkach we wrześniu 1939 r. Jego pułk znalazł się w składzie Wileńskiej Brygady Kawalerii w ramach Armii „Prusy”. Po ciężkich walkach z Wehrmachtem w okolicy Tomaszowa Mazowieckiego w nocy z 8/9 września rozwiązał pułk w okolicy Przysuchy.

Oficer ZWZ-AK

Uniknął niewoli i od razu zaangażował się w działalność konspiracyjną, jako zastępca komendanta i szef sztabu organizacji „Brochwicz” na Lubelszczyźnie, co stało się już w październiku, tuż po klęsce wrześniowej. Współorganizował ZWZ, uczestniczył w zjeździe działaczy konspiracyjnych w Krakowie w grudniu 1939 r. W lipcu 1940 r. mianowano go Komendantem Okręgu Krakowskiego. W latach 1940-1941 był oficerem III Oddziału KG ZWZ.

[Czytaj artykuł Marcina Chorążkiego Zygmunta Miłkowskiego „Szeliga”, „Wrzos” \(1894-1945\). Pułkownik WP, oficer AK na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Armia Krajowa, Konspiracja, Polskie wojsko, Powstanie warszawskie

Biografie